

DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS
PALPITATIONE
CORDIS,

Quam

DIVINA AFFULGENTE GRATIA

Decreto ac Autoritate

Amplissimi Gratiostissimiq; Ordinis Asclepiadii
in Illustri Salana

SUB PRÆSIDIO

Viri Amplissimi, Excellentissimi atq; Experientissimi

DN. PAULI MARQVARDI
SLEGELII, Med. Doctoris &
P. P. Celeberrimi, & p. t. Facultatis Medicæ Spe-
Etatisimi DECANI,

*Dn. Præceptoris ac Promotoris sui honorandi,
Pro DOCTORALI HONORE & summis in-
arte Medica privilegiis solemniter consequendis,*

Publicè

Venit landam & examinandam offert

GOTHOFREDUS VOGELIUS,
Haynâ Misnicus.

Ad diem Octobris, Horis Locoque consuetis.

J E N Æ
Typis ERNESTI STEINMANNI,
Anno M DC XXXIX.

Mbi fruo. 961.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΑΙΓΑΛΕΟΥ ΠΑΤΡΙΚΟΥ ΜΗΤΡΟΥ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΑΙΓΑΛΕΟΥ ΠΑΤΡΙΚΟΥ ΜΗΤΡΟΥ

V I R O
*NOBILI AMPLISSIMO
ET EXCELLENTISSIMO,*
**DN GVERNERO ROL.
FINCCIO, Philos. ac Med.**

Doctori Eminentissimo, Professori P. in Illustri
Salana longè Celebratissimo, Facultatis
Medicæ Seniori Gravissimo:

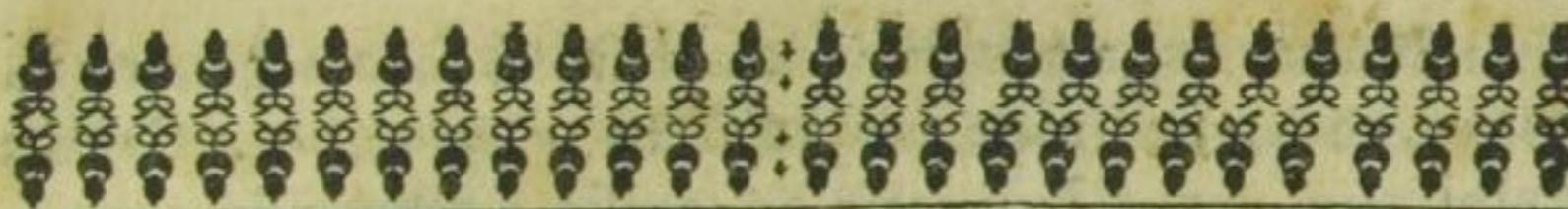
*Dn. Praeceptor, Patrono ac Promotori suo
obseruandissimo,*

**Disputationem hanc inau-
guralem**

*in gratitudinis & obseruantiae
perpetua monumenum*

D. D. D.

Gothofredus Vogelius.

Ibuit de PALPITATIONE, affectu cum notissimo, tūm nobilissimo, inauguralem hanc instituere, quo sane, si partis affectæ præstantiam, spectes, vix ullum, quo aliâs corpora nostra infestantur, æque terrificum ac grave malum dabitur, adeò quidem, ut & ægri & Medici & adstantes eo exterrantur: Affert enim metum syncopes & mortis, rationemq; & causæ & signi terrifici obtinet.

PALPITATIONIS autem nomen apud Medicos in triplici acceptione usurpatur: GENERALITER, pro διασολῆ præter naturam in quacunque corporis parte, quæ distendi iterumque concidere potest, cuiusmodi sunt partes natura- liter molles vel cavae; ut cutis & subjecti huic musculi, ventriculus, vesica, uterus, intestina, diaphragma, lien & hepar. Atque hic motus seu palpitatio ita generaliter accep-pta suboritur à sola causa morbifica, nihil conferente facul- tate, ab halitu scil. crasso, qui in parte collectus exitum non reperiens, παρὰ φύσιν & ἀνηποτείας partem dilatat & attollit. Galen. lib. de tremore, palpit. & convuls. c. 4. & 5. SPECIA- LITER accipitur pro motu partium quarundam corporis ingenito & naturali. Sic Cor palpitate dicitur: Palpitat cer- te cor & quasi alternatim movetur Plinius. lib. 28. cap. 8. Et Aristot. 3. hist. animal. cor soli homini palpitate docuit, solus enim spe rei futuræ tenetur. Sic & arteriarum motum veteres vocarunt palpitationem Galen. 1. de differ. puls. c. 1. Cerebri quoque motus, quem arteriale esse verisimilius est, palpi- tationis nomine dignatur; scribitque hinc Plinius lib. 7. c. 16. Zoroastri cerebrum usq; adeò palpitate consuevit, ut in- tegumenta capitis projiceret, quod judicat fuisse certissi- mum præsagium futuræ ipsius scientiæ. SPECIALIUS autem usurpatur pro motu cordis præter naturam, qui con- stituit Symptoma, de quo jam acturi sumus.

NOMINATUR proinde hic affectus à forma generica πάλπης, cum adjectione partis affectæ πάλπης καρδιæ, Cordis palpitatione, proprie vibratio, concusso, à τάξι, vibro, quatio. Germanis Herzböchen/Herzpuffen/Herzflopffen. Non nulli perperam appellant eum καρδιακην & καρδιωγην; hæc enim sunt affectiones orificii ventriculi ~~de~~, quam partem antiqui καρδιαν dixerunt, de quo videatur Galen. 4. aphor. 65. Marcellus Empiricus indigitat cordis salivationem, Serapio Caphoram, non pauci cordis saltum nuncupant. Avicenn. lib. 3. fen. 2. tract. 1. & Savanorola tract. 6. praet. c. II. omnesque Arabum sectatores vocant cordis Tremorem. Inter quem quidem & palpitationem plurimi distingvunt, hancq; fieri volunt à solo morbo, & in partibus, quæ dilatari possunt; illum verò à morbo & facultate simul, nec non in iis tantum partibus, quæ voluntariè moventur. Distinctio tamen hæc, cum ex errore prognata sit, rectè improbatur & rejicitur à Clarissim. Sennert. pract. lib. 2. part. 4. 6. 4. Quippe cor non eo modo, quo partes externæ à spiritu crasso in altum attollitur, aut instar utris vel vesicæ (hoc enī si fieret, naturalis ejus motus cessaret) repletur, sed propriâ suâ & insitâ facultate dilatatur & constringitur, cujus ratione nec sine motu hujus depravatione palpitatione suboriri potest. Hinc frustra quoque pro hac sententia stabilienda multa ē Galeno adducuntur loca.. Galenus enim iis in locis omnibns saltem loquitur de palpitatione in cute & partibus externis, non verò de palpitatione cordis.. Quod autem hæc sit alterius naturæ, manifestum est ex eodem 2. de sympt. caus. 2. ubi palpitationem cordis & arteriarum ab aliis partium palpitatione discernit. Eadē falsâ sententiâ, imbuti, alii palpitationem distinxerunt in legitimam, quæ à solo morbo proveniat, & illegitimam, ad quam facultas concurrat; hancque iterum constituerunt triplicem, quarum prima fuit Jectatio, secunda Saltus, certa Tremor.

DEFI-

DEFINIMUS eam quod sit motus pravus dilatationis & subsidentia cordis, excitatus à facultate ejus stimulata & irritata à re molesta.

GENUS, quod formæ locum obtinet, est motus depravatus. Hoc testatum reliquit Galen. lib. 2. de caus. sympt. c. s. ubi inquit: Convulsio, tremor, palpitatio, rigor motum illegitimum pro genere habent. Et in hoc motu animadvertisitur dilatatio & constrictio non vulgaris, sed vel magna, quæ raritatem secum ut plurimum conjunctam habet, vel si facultas aut causa irritans imbecilla est, parva & cibriorum quæ utraque pro motu depravato sumitur. Etenim cor, cum vitæ principium sit, facultatem Expultricem præ cæteris partibus obtinet omnium robustissimam, quâ nihil, quod sibi molestum est, aut suum motum proprium impedit potest, patitur: immo, ut potius motus naturales ab omni injuria defendat, impeditosque expediat, vehementissimos motus instituit. Et hac ratione palpitatio saepius in corde, & non in arteriis sentitur, quemadmodum id observarunt Vidus & Donatus. Per dilatationem autem & constrictione magnam non intelligimus motum cordis vehementiorem, naturalem, sed uti dictum est, depravatum. Quâ ratione non sentimus cum illis, qui præter rem alienam molestantem spirituum quoque vitalium defectum, & caliditatem cordis præternaturalem (quæ motus potius vehementes, quam depravatos introducunt) inter causarum genera reponunt. Videatur Horstius problem. med. decad. 4. quest. 3. Motuum depravatorum Galen. libr. 2. de caus. sympt. c. 1. triplicem constituit differentiam: Alii fiunt à solo morbo, alii à facultate irritata, alii à natura & morbo simul. Ad quod horum motuum præter naturam genus referenda sit palpitatio, inter Autores controvertitur. Galenus citato loco refert eam inter illos, qui fiunt à solo morbo. Mercurialis de affect. thorac. lib. 2. c. 10. reducit inter illos, qui fiunt à natura & morbo simul. In palpitatione enim ex Gal. 2. de sympt. caus. 2. reperiri ait duplicem motum, unum naturalem, qui dicitur esse actio depravata, & verum sym-

A 3 pto.

ptoma; alterum non naturalem qui dicitur opus morbi. Ad eandem hanc classem referunt recentiores Tremorem, quem à vera palpitatione differre putant. Nos existimamus, palpitationem potius referendam esse ad motus depravatos, qui fiunt à facultate irritata.

SUBJECTUM adæquatum Cor est, prout sumitur ferè aggregatim, pro corde universo cum pericardio. Principale autem Cor solitariè: Afficitur non tantum secundum ventriculos, dextrum & sinistrum, qui latera habent extensibilia, sed etiam secundum ipsam substantiam.

CAUSA IMMEDIATA seu proxima quæ sit, Autores pariter dissentunt. Galenus lib. 2. de sympt. caus. c. 2. insinuat eam non esse propriæ virtutis irritamentum, sed aliquam substantiam influentem, non humorosam, sed aereum, halitusosam scilicet, eamque nec exiguam, nec subtilium partium, facile enim per corpus transflueret, sed crassior. & quidem quantitate pro ratione spaci, in quo consistit, semper satis copiosam. Hollerius lib. de curand. morb. c. 27. existimat palpitationem cordis fieri ab excretrice facultate cordis irritata. Cui quidem subscribit Mercurialis, addit tamen insuper, motum illum adjuvari à causa mortifica. Cum enim in corde, inquit, facultas Expulerix sit excellensissima, dico quod in palpitatione necessario hæc facultas insurgit, atq; sic una cum causa mortifica motum illum facit, ut scilicet expellat quam celeberrime à fonte vitæ omnia nocimenta. Hercules Saxonia pract. med. lib. 2. c. 8. constituit causam proximam irritationem modò facultatis Expultricis, modò Attractricis, pro diversitate causæ mediatae. Nos statuimus proximam causam esse irritationem facultatis pulsificæ cordis.

CAUSÆ MEDIATÆ PROPINQUIORES sunt ut plorimū VAPORES: FRIGIDI, crassi særissimè omnium inducunt palpitationem; non raro idem præstant CALIDI, TENUES, multi, non tamen omnes, sed qui ex frigore circumstante per irritigatio-

805

corde concentrantur, ex mente Amplissimi & Excellentissimi
 Doct. Rofini kii, Dn. Praeceptoris ac Promotoris mei Magni, Colleg.
 suo pathologic. disputat. HUMORES etiam corrupti,
 acres, calidi, copiosi irritamentum hoc vitiosum concitare
 possunt suâ substantiâ. Sic sanguis crassus, multus, mole &
 copia suâ venas, arterias & ventriculos cordis nimium gra-
 vando & premendo quandoque palpitationem excitat.
 Meminit Fernelius se in duobus à valida pilæ exercitatione
 repentina morte sublatis, deprehendisse illuc bilem in taphi
 nigri speciem concretam. Sangvis vulnere ad
 cor effusus procul dubio causa fuit palpitationis insignis
 in illo juvene, ejus mentionem facit Forestu lib. 17. obs. 1.
 Eundem hunc effectum parit humor serosus in cordis si-
 nus irruens; Aqua item inter cordis parenchyma pro-
 priamque tonicam contenta, vel in pericardio nimis luxu-
 rians, aut ut alii volunt, putrescens, quemadmodum hoc des-
 clarat egregie Galen. s. loc. aff. c. 2. exemplo simiæ. Carolus Pi-
 so lib. de morb. ab illuvie serosa fert, cuiusdam malo hoc subla-
 ti pericardium immanem in tumorem elatum pluribusque
 libris aquæ distentum fuisse. In Maximiliano II. Impe ato-
 re, præter hydropem pulmonis, aquam copiosam in pericar-
 dio retinaculum concitasse palpitationem recenset Crato
 Epist. Medic. Præterea hoc symptomæ, licet rarius, indu-
 cunt rumores, tam in corde, quam in pericardio excitati, si-
 ve illi sint humoris expertes & scirrhosi, sive humorem nu-
 se contineant, ut sunt pustulæ hydatides, inflammationes,
 abscessus. Ex tuberculo in arteriis pulmonum prope co-
 exorto Antipater Medicus, teste Gal. 4. de loc. affect. in palpi-
 tationem & asthma incidit, & sub tò interiit. Huc refe-
 rendi sunt vermes in cordis capsula geniti, ut & lapilli in
 cordis substantia concreti, quos palpitationis causas fuissent
 Autores referunt. Osteum quid & cartilaginem in cor-
 de deprehensum esse in quodam diurniore cordis tremore
 enecato, legitur apud Platerum. Calum in arteria magna,
 loco cordi proximo observavi Dodonæus in obs. ad Beniven. c.
 35. Carnis excrescentiam in cordis basi repertam fuisse, que

sex

sex drachmas ponderavit, alterumque corculum repræsentavit, commemorat Schenck. obs. lib. 22.

REMO TI O R E S causæ sunt morbi materiales, & humores, è quibus flatuosi ejusmodi vapores & fumi, nunc frigidi, nunc calidi, pro materiæ diversitate resolvuntur, qui postea ad corda delata, ejus facultatem motricem & expultricem stimulare, & ad motum depravatum instituendum compellere possunt. Sic mittunt vapores sanguis & serum copiosius in particularibus cordis vasibus effervescentia, ut videre licet in juvēne penes Platerum, qui in nimio pilo lusu irā commotus subito, in cordis palpitationem incidit, mortemque obiit. Parimodo attolluntur in vapores retorrida & exusta bilis, cuius copia coaccervari solet, teste Platero, in virginibus menstruorum suppressione, ob caloris ventilationem denegatam, laborantibus. Pituita quoque copiosa, vel à mediocri calore, facile suppeditat flatus crudos in cachexia & hydrope Anasacra, nec non in virginum leucophlegmatia, ut habet Johann Vārandens de morb. mulier. c. 1. Præcipue tamen & quidem promptissimè spiritus tetros & nebulosos suggerit humor melancholicus in hypochondriacis, sæpius in liene congestus; hinc splenetici, & qui affectione hypochondriaca & oppilatione hæmorrhoidum laborant, palpitationibus sunt obnoxii. Aetius & Paulus ex Galeno s. loc. aff. c. 2. affirmant, palpitationem cordis in ea ætate plerumque fieri, in qua maxima copia gignitur humoris melancholici, videlicet in primo senio supra 40 annum & infra quinquagesimum. Ad quod respiciens Galenus allegato loco, omnes ferè circa hoc tempus mori scripsit. Huc pertinent pariter febris chronica, hydrops pulmonis, ulcerum antiquorum sanatio, destillationes è capite, retentio seminis, suppressio sanguinis menstrui, in primis in prægantibus, ut tradit Roder, & Castro lib. 3. sect. 1. c. 13. part. 2. de morb. mulier. mensum item nimium profluvium, ut observavit Heurnius lib. de morb. pract. c. 8. Aliqui addunt & venenum, quod tamen negat Facchinius: Ego, inquiens, omnes naturæ venenorū legens, syncopas quedam facere audiri, cordis palpitationem non audiri.

Dis-

Dispōnit ad palpitationem cordis naturalis debilitas. Citiūs etiam palpitationem incurunt, qui cor exquisito sensu habent præditum.

CAUSARUM PROCATARTICA RUM vices sustinent omnia, quæcunque non solum sanguinem & spiritus, sed etiam humores & vapores quietos commovent, ut sunt exercitia corporis vehementia, æstus, balneum, usus veneris nimius, inedia, omnesque affectus animi immoderati &c.

DIFFERENTIAE palpitationis assignari possunt.

1. RATIONE GENERIS: Palpitatio alia est insignis & eum pulsibus vehementibus, adeò ut ægri extra corpus sibi cor prosilire nonnunquam clamitent; Alia est tamen parva ac remissa, ut vix ad tactum sentiatur. Alia est continua, quæcunque non intermittit, sed continenter affigit; Alia est interpolata, quæ suas accessiones haberet.

2. RATIONE SUBJECTI: Alia est Essentialis, cum causa morbi in ipso corde aut ejus vasis existit; Alia est Sympathica, cum aliundè communicatur, ex utero, liene & aliis partibus.

3. RATIONE CAUSÆ: Alia est benigna; alia maligna, quando vapor vel humor irritans de malignitate aliquâ, quæ vires cordis prosternit, participat. Alia est vaporosa, alia humorosa; imò totuplex, quo causæ.

SIGNA DIAGNOSTICA i. RATIO NE GENERIS non multis indiget indiciis, motusque depravatus vel ab ipso ægroto proditur & manifestatur, vel ipsis sensibus cognoscitur, manu cordis regioni adhibitâ, visu arteriarum, præcipue jugularium, auditu. Sic refert Christoph. à Vega art. medic. lib. 3. c. 5. tam validum ac vehementem nonnunquam motum fuisse deprehensum, ut ab adstantibus audiri potuerit. Et annotavit Forest. obs. 1. lib. 17. in juvenc quodam cor adeò palpitasse,

B ut

ut etiam prætereunt̄, maximē si clausæ senestræ aurem
admoveant, exaudierint. Præterea Fernelius lib.5.c.12. de
partic. morb. tantam hujus mali vim esse ait, ut sāpē
animadversa sit thoracis vicinas costas effregisse: sāpē &
eas, quæ supra mammas sunt, de propria sede depulisse:
sāpē etiam arteriam foras dilatasse in ancurissima pu-
gni magnitudine, in quo & tactu & visu conspicua fuit
pulsatio.

R A T I O N E S U B J E C T I : Affectus essentialis
noscitur, si palpitatione fuerit vel continua, vel frequentior
& vehementior; Sympathicus ex contrariis, aliarumque
partium affectarum signis propriis innotescit, & in primis
affectio hypochondriaca, mensium & hæmorrhoidum
suppressio latere non possunt. Si per consensum ventricu-
li fiat, nausea, inappetentia, humorum pessimorum vomi-
tus, stomachi dolor patefacit. Molesta circa pancreas
& lienem arteriarum pulsatio, materiam in mesaraicis,
aut in liene retorridæ bilis fomitem delitescere indicio
est. Ita & de reliquis censendum.

R A T I O N E C A U S A R U M : Earum varie-
tatem morbus & experientia docent. Si palpitatione fiat à
flatu vel vapore, subito oritur, & à levi causa excitatur,
citiùs quoque ac faciliùs, flatu discusso, evanescit, ac vix
ultra horæ spaciū durat; respiratio adest difficilis, sā-
pius accedunt tremor ingens & oculorum tenebræ, non
nunquam tinnitus aurium, non raro etiam in parte aliqua
dolor, sponte sua cessans, percipitur. Qualis autem sit
vapor vel flatus, ex humorum qualitate per sua signa
facile cognoscitur. Si ab humore originem trahat pal-
pitatio, non ita repentina fit accessio, diutiusque affigit,
quam quando à vapore ortum habet. Qualitas humo-
ris similiter ex signis humorum in corpore redundantium
haut difficulter cognoscitur. Aqua in pericardio ab-
undans, si palpitationem excitat, ægri eeu hectici
macie consumuntur, semperque videtur ipsis cor in-
aqua quasi natare & suffocari. Si humores & vapores
sunt

sunt pravi & corrupti, pulsus modò magnus, modò parvus, ac varius apparet, sàpiùs in lipothymiam & syncopen transit, atque alia signa humorum malignorum præsentiam indicantia animadvertuntur. Si à tumore ortum ducat palpitatio, notabilis in pulsu observatur varietas ac inæqualitas. Et si humor sit calidus, maxima in corpore erit inflammatio, sitis magna, difficilis respiration, succedit lipothymia & tandem mors sequitur. Si autem tumor durus sit in pericardio, motus cordis est continuus, ægerque sensim sine manifesta causa & evidenti contabescit. Si caro vel simile quid cordi à primo ortu adnascatur, palpitatio quoque à primo ortu ad mortem usque hominem comitatur. Si proveniat à vermis in cordis capsula, cor interdum quasi aliquid pungit & rodit, interdum lumbrici in excretis videntur, ægerque sàpiùs patitur convulsiones & paroxysmos recurrentes.

SIGNA PROGNOSTICA i. **RATIO-
NE GENERIS:** Omnis palpitatio malum periculoso-
sum est, laeditur enim cor, quod morbos graves diu pati
non potest, Hipp. l. de corde, confirmat Aristot. 3. p. an. 4. &
Galen. s. loc. aff. c. 2. Experientia Galli.

2. RATIONE SUBJECTI: Palpitatio
cordis cordis idiopathica periculosior est, ac difficilius
curatur, quam quæ sit per consernum. Et quæ à pericar-
dio affecto originem habet, hominem lentè consumit &
ad tabem deducit.

RATIONE CAUSARUM: Periculosa
maxime est, quando causa irritans maligna simul ac cor-
rupta existit, talesque ægri plerumque citò moriuntur.
Quæ ab aquæ copia in pericardio contenta provenit,
nunquam integrè curatur. Quæ item provenit à soluta-
unitate vel tumore cordis, desperata & insanabilis habe-
tur. Insanabilis quoq; est, quæ à carnosa & ossea quadam
substantia aut simili materia producitur.

MODUS EVENTUS. Terminatur vel AD SALUTEM per materiæ resolutionem, discussionem & à corde aversionem; vel AD MORTEM quod triclini modo fieri docet Gal. 2. aph. 41. & 5. loc. aff. c. 2. Qui juvenes aut in ætate declinante sani sine ullo manifesto accidente, palpitatione cordis correpti sunt, omnes ante senectutem mortem obierunt, alii per acutas febres, alii & quidem plerique cum sani degerent subitaneâ syncope correpti, nonnulli etiam citra syncopen apoplectico more extincti. Palpitatio enim frequens indicio fuit non solum cor gnawiter affectum esse, sed etiam partes vicinas, & in primis os ventriculi debiles fuisse.

CURATIO, cum morbus hic magnus & periculosus maturanda & consistit tempore paroxysmi in diversione & dissipatione materiæ peccantis. Extra paroxysmum PRÆSERVATORIA locum habet, quæ causas respicit, discussientia ac revellentia commendat, noxiā qualitatē oppugnat, materiam peccantem ē corpore tollit. VITALIS jubet partes laxas, roborare & cordis præcipue temporamentum conservare, totumque corpus commodā victus ratione reficere. MATERIÆ PRÆSIDIORUM desumuntur ex usitatis fontibus.

I. CHIRURGICQ : PHLEBOTOMIAM commendat Gal. 5. loc. aff. c. 2. ejusque beneficio plerosq; ab hoc symptomate perfectè liberatos testatur, præser-tim qui usu fuerunt & victu & medicamentis extenuandi facultate præditis. Idem citato loco pariter insinuat, in quibus palpitationis speciebus venæ sectio conducat. Nimirum i. potissimum in illa, quæ à sanguine peccante ortum habet; hæc enim sui detractionem indicat copiosam, ne virtus suffocatione pereat, ut tradit Avicenn. II. 3. tract. 1. c. 7. Deinde in ea etiam convenire docet, quæ flatum pro causa agnoscit: Nam cum hæc palpitationis species flatus discussientia desideret, necessarium esse vi-de-

detur , ut per venæ sectionem præcedentem peccantes humores, unde ejusmodi vapores elevantur, à parte affecta priùs revellamus , aliás cor, agentibus medicamentis in humorum copiam, deterius haberet. Adde quod respectu partis affectæ magnus adsit morbus, quia princeps viscus afficitur , ubi eadem ratione magnum hoc remedium postulatur, Horst. probl. Med. dec. 4. q. 3. In palpitatione autem ab aqua in cordis involucro contenta, nisi respicere velimus ad causam antecedentem , & à reliquis causis, quas non tollit sanguinis missio, venam aperire inutile censemur. Administra est tum in actu curationis, præmisso minorante quodam pharmaco , tum præservationis Quantitas copiæ rationi viriumque tolerantiae respondeat. Quoad electionem venæ, celebratur à Medicis, posthabitâ Medianâ, apertio Basilicæ , tum quod major fiat revulsio per Basilicam , tum quod non contingat tanta resolutio spirituum & caloris nativi , quam fieret per Medianam, quas rationes reddit Valescus de Tarant. in phil. pharm. l. 3. c. 12. Sectio tamen non semper instituatur in Basilica sinistra, ut præcipit Petrus Salius Diversas in Altomar. sed aliis etiam in locis, habitâ ratione partium, mittentium; si à suppressis mensibus, vena tali aperiatur, si à liene & humore melancholico, hemorrhoides, quam ob causam applicatione hirudinum maximam semper ægris utilitatem se parasse affirmat Horat. Augen. lib. 10. de sangv. miss. c. 11. In plethora totius, ubi Basilica unius brachii plenitudini minus satisfacit , utraque Basilica , aut etiam ipsa Media incidatur. ARTERIOTOMIA etiam commendatur; Aperiri potest Salvatella manus. Quod si venæ sectionem debiles vires aut imprægnatio non permittant, ad CUCURBITULAS cum scarificatione confugiendum est, quæ sunt vicariæ venæ sectionis, & cum minori spirituum dispendio sanguinem exhauiunt. Applicari autem debent non scapulis semper & dorso, sed etiam infernis partibus; jecori, si hoc viscus vapores mittat; sinistro hypochondrio si Lien; raro supra

cordis regionem, nisi dominetur frigidus flatus, quo in-
casu *Zacutus Lusitanus* cucurbitâ magnâ, profundâ & sca-
rificatâ cordi appositâ curavit ægrotum morti proxi-
mum & desperatum. *prax. admir. lib. i. obs. 133.* Frictiones
extremorum, ligaturæ maximè crurum dolorificæ, etiam
in actu curationis conveniunt. In actu præ-
servationis ex usu sunt **C A U T E R I A**, quæ in-
figantur in partibus superioribus, si à capite defluens ma-
teria palpitationem efficiat, in cruribus, si palpitatio fiat
per essentiam in corde, vel per consensum à partibus in-
ternis: In eodem quoque **V E S I C A N T I A**, potissimum
in diuturnis & frequentibus palpitationibus, magnam
utilitatem afferunt, in quorum electione *Hieron. Mercurialis*
experiens edocet improbat usum cantharidum,
quippe quæ ob facultatem ipsarum veneficam, adver-
sariam quandam adversus cor proprietatem obtineant.

I I. EX PHARMACEUTICO fonte
suppeditantur **P R A E P A R A N T I A**, quibus potissi-
mum opus habemus in palpitatione sympatheticâ, emen-
dant illa qualitates humoris cujuscunque peccantis, ha-
bito respectu ad partes mittentes, ad quarum morbos
curatio semper dirigatur, ita ut cardiaca nunquam non
admisceantur ceteris medicamentis. Si materia fuerit
pituitosa, convenienter *melandhosat. syr. de beton. de cort. citr.*
decoct. beton. sem. citr. hyssop. origan. Si melancholica, *syrr. de*
pom. borsdorff. de succ. hærrag. aq. meliss. bugl. &c.

P U R G A N T I A his subjungenda. **LENIORA**
potissimum in usum trahantur, non violenta nec scam-
poneata, quæ, si malum hoc à flatibus originem trahat,
sepiùs iteranda sunt, mineram eorum per incisum aufe-
rendo. Talia sunt: *Epithymum, polypodium, ababarbarum,*
aloë, manna, cassia medulla, fol. senæ, syr. ros. fol. de cich. c. rhab. de
fol. sen. sen. aloë rosata, elect. diafen. &c. **C L Y S T E R E S**
commendantur pro revulsione, quæ purgandi, revullen-
di & discutiendi simul vim habent, parata ex *fl. chamæm.*
sem. anis. cumin. mell. rosat. ol. chamæm. ber. pigr. &c.

YQ-

VOMITORIA approbamus, si materia in ventriculo fluctuet & patientes ad vomitum proni sint; à quibus tamen abstinendum est, in praesentia bilis, difficultate vomendi & nimia oris ventriculi sensibilitate. Provocetur vomitus blandis, solo oxymel. cum iure, aut melle rosat. cum jure, decoct. bordei, calameth. sem. raph. aneth. &c. Chymici hodiè utuntur sale vitrioli seu Gillâ Theophr. in cerevisia calida cum butyro exhibitis. DIAPHORETICA maximè sunt ex usu, cum humor serosus abundat, ut: *Sarsaparilla*, *Sassafr. Rad. chin. C. C. Theriacæ, Mitbridat. Antimom. diaphoret. Bozoarticum Sal. Spir. C.C. sal C.C. volatile.* DIURETICA etiam sunt proficia; horumque materia non est ignota: Chymici extollunt ol. Terebintb. Sal succin. volatile, Magist. ocul. 69. spir. itidem vitrioli philosophicum.

Administratâ hoc modo evacuatione totius corporis, ad ALTERANTIA accedendum, quæ partim fumos cacochymiales discutiunt, partim spirituosam cordis substantiam restituunt, partim etiam cor ipsum roborant. Variari ea debent pro ratione causarum; frigidiora convenient in causa calida; calidiora in causa frigida, in cordis tumore & aqua in pericardio abundante. Monet Avicenna, in omnibus morbis cordis fugienda esse vehementer calefacientia, quæ vires cordis dissolvunt, vehementer refrigerantia, quæ calorem labefactant, & spirationem difficilem reddunt, vehementer adstringentia, quæ fuligines & excrementa retinent. Hæc autem sunt vel

INTERNA. Aurum crudum vel etiam Vulcani opera subtiliatum & essentificatum, margaritæ & corallia in substantia vel magisterio exhibita, os & magist. de Cord. C. lapides preciosi, bezoar, Unicornu, C. C. crudū cū igne aut philosophicè paratū, ambra, moschus, zedoaria, melissa, folia semen & cortex citri, cinamomum, nux mosch & pleraq; aromata. Confect. alcherm. de hyac. ana-cardina. Extr. ligu. aloes, Cord. majus & min. Quer. Essentia

cro-

croci. Spec. diambr. diamosch. d. & am. diamarg. cal. & frig.
dianth. Aq. cordial. Sax. Aqua vit. Croll. Aq. cinam. borre-
ginata, spir. melissæ, Theriacalis Querc. syr. corall. citr. per-
lat. Antidota illa magna Theriaca & Mithridatiū ab omni-
bus ferē commendantur. Oleum citri valdē efficax est.
R. hapoticū verū in vino infusum, aut scrup. ij pondere cū
vino exhibitum, vim habet insignem. Castoreum extollit
Galenus. Vino odorato, quod aromatisari potest, primæ
debentur. Aqua Carunculi præstans est. Bezoardicū
cum Solare, Lunare, minerale, pulvis bezoardicus albus
& ruber Ampliss. & Excellentiss. Dn. D. Rofinc. optima-
sunt. Ad vermes in capsula cordis enecandos & eva-
cuandos commendat Hartmannus lapidem Bezoar cum
sale tanaceti vel diptamni exhibitum, item Mercurium,
in conservā rosarum sumtum.

E X T E R N A. Conveniunt Epithemata parata
ex aq. Carunc, meliss. card. ben. cinam. rosar. aliisque aquis
& vinis aromaticis odoratis ; applicentur ad discussio-
nem materiæ, tepida, non frigida actu, ne repellant, nec
calida, ne vaporum generationi fenestra aperiatur. In-
unctiones ex oleo citri, balsamo Apoplect. Theriaca cordi ro-
borando magnum conferunt momentum. Sacculi cot-
diales ex herbis floribusque appropriatis etiam suum
præstant. Campora appensa in collo valdē juvare
reditur. Fomentum ex melissa & boragine, calefactis
supra laterem calentem vinoque malvatico aspersis
applicatum incautamenti instar, symptoma hoc profliga-
re affirmat Forestus,

D I A E T A medicamentis convenienter respon-
deat. Aer in causa frigida sit calidus & siccus ; in
calida ad frigiditatem declinet ; in utraque sit serenus,
non nebulosus & caliginosus, frequenter cordialibus
svaveolentibus, prout causæ ratio id postulat, altere-
tur. Cibus commendatur extenuans & siccans,
boni succi & optimæ concoctionis ; tempore accessionis
sit

sit parcus & nutriens; tempore præservationis moderatus & plenior. Panis conditatur aniso, coriandro, fæniculo, ad facilitatem penetrationem & flatuum discussionem. Carnes convenientia assatæ potius quam elixæ. Avicularum & venationis carnes, ut docet Celsus, optimæ sunt; quia moderate exsiccant; Quæ omnes, sicut & reliqui cibi, in primis elixi, parentur cum salvia, petroselino, hyssopo, fæniculo, serpillo, cinamomo, pipere, mace, caryophyllis aliisque aromaticis & similibus cordialibus calidis. Ova recentia & tremula convenientia, nam facili negotio; vel à parvo calore, superrantur, & in optimum sanguinem convertuntur. Caveantur alias omnes ferè herbae & olera, rapæ, castaneæ, legumina & omnia flatulentia. A piscibus etiam abstinendum est, nisi pisciculos salitos cum origano concedere libeat. Similiter omnes fructus fugere expedit, concedenda tamen mala persica, cotonea, pistacia, nucleos pini & passulas. POTUS etiam causæ aduersetur & corroborandi viri habeat. Vinum sit tenuis, odoratum, dulce; Cerevisia clara & defæcata, qui potus herbis & aromaticis convenientibus condiantur. ANIMI PERTURBATIONES noxiæ sunt; gaudium tamen & ira in causa frigida, contra Avicennæ doctrinam, quandoque palpitationis remedia esse putantur. EXERCITIA CORPORIS moderata conferunt, quia causam mali, flatus scilicet, absu-
munt. SOMNUS sit moderatus, ubi advertendum, malo huic obnoxios nunquam debere dormire solos, quia hic morbus noctu solet interdum adeò repente & impetuose invadere, ut nisi succurretur celerrime, periculum immineat suffocationis. VENERIS USUM nisi à seminis retectione, malum ortum fuerit, omnino fugere convenit.

C

Est

Est aliquid, Veterum monumenta relicta
Sophorum,
& libros Medicæ perdidicisse scholæ;
Quicquid Arabs, & quicquid habent scripta
aurea nostri
Hippocratis Coi, Pergamei que Senis.
Nō ignota tibi sunt hæc: Tibi lumen honoris
ergo jure patet, laus, bona, fama, decus.
Pauca tibi restant pris exantlanda benigni
queis opto largum Numinis auxilium.

VOGELIO

Medicinae Candidato. fælici praxi & do-
ctrina clara, fortunam porrò appreca-
tur respicientem, atque hic summus,
quem in artium omnium nobilissimâ
ambit, gradus ornamento sit & emo-
lumento singulari, toto animo precca-
tu

Wernerus Rölfink, Hamburgensis,
Phil. Med. Doctor Professor.

De Zoroastro traditur, nato recens
quod ei cerebri massa palpitaverit;

si-

43

5

signo, futuorum, ut putant, eventuum.

Non palpitasse dicam idem primum tibi
tum & palpitationis ut præsigium, ille, E
quam Disputatione docta discutis:
brabea multis digna quo laboribus
feras, honores scilicet Doctoreos.
Illos Facultas nostra conferet tibi,
in plurimorum spem bonam ægrotantium.

Paulus Marquart Siegel

D. Præses.

*Q*uæ, Gottfrede, tibi promisit Præmia
Apollo,

Fecit Honoris spem quam Meditrina tibi;
Præmia mox capies, capies mox latus Ho-
norem:

(Præmia magna satis, sat quoq; clarus Ho-
nor.)

Hoc fine in publicum prodis hac luce thea-
trum,

Defendens doctâ Timemata scripta manu.

Pu-

Pugnes, concendens Cathedram, feliciter,
id est in regno cœlesti opto,
Et felix multum sit tibi partus Honos!

Accipe, Clarissime & PerEximie
Dn. Gottofrede Vogeli, Medic.
Candidate longe dignissime,
Domine & Amice Colende,
accipe, quod petiisti carmen
gratulatorium, carmen levide,
gratulationem autem,
votumq; ex sincero profectum
corde.

Thi

Johannis Zeisoldi M.
Phys. Prof. Publ.

F I N I S.

Delegatur doct. Dr. J. G. Z. H.

Pr.